

**Jaarlijks verslag
Verantwoording van het gebruik van
een andere onderwijstaal dan het
Nederlands**

Analyse academiejaar 2005-2006

Inhoudstafel

Inleiding	p. 2
Analyse	p. 3
A. Doelstellingen en resultaten	p. 3
B. Anderstalige opleidingsonderdelen	p. 3
1. Opleidingsonderdelen die een andere taal tot voorwerp hebben en in die taal worden gedoceerd	P. 3
2. Anderstalige opleidingsonderdelen in Nederlandstalige opleidingen die gedoceerd worden door anderstalige gasthoogleraren of gastprofessoren	p. 4
3. Anderstalige opleidingsonderdelen waarvoor de instelling kan aantonen dat de andere taal een meerwaarde voor de student en de functionaliteit van de opleiding meebrengt	p. 4
C. Beperkingen op de regels vermeld in §1 van artikel 91	p. 5
1. Voor de bacheloropleidingen is het gebruik van een andere taal dan het Nederlands beperkt tot 10% van het totale opleidingsprogramma van de bacheloropleiding	p. 5
2. Voor bachelors- en masteropleidingen: studenten hebben het recht om een examen in het Nederlands af te leggen (uitgez. Art.91§1-1° en 3°)	p. 5
D. Anderstalige opleidingen	p. 6
E. Opleidingen met internationaal karakter	p. 7
F. Hogere Zeevaartschool	p. 8
G. Informatie over de toetsing van de adequate taalbeheersing door de Nederlandstalige docenten van de andere taal in functie van hun vakgebied	p. 8
H. Andere onderdelen van het verslag	p. 9
1. Communicatie met de studenten	p. 9
2. Overzicht van de kennistoetsen	p. 10
3. Gedragscode	p. 11
Conclusies	p. 13
Bijlagen	

Inleiding

Het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen regelt de bestuurs- en onderwijstaal in de hogescholen en universiteiten.

Artikel 91§6 bepaalt dat het instellingsbestuur van de universiteiten en de hogescholen in een jaarlijks verslag rekenschap moet geven over zijn beleid inzake het gebruik van een andere onderwijstaal dan het Nederlands. Dit verslag moet een overzicht bevatten van de doelstellingen en resultaten onderbouwd door kwantitatieve gegevens en eveneens de wijze aangeven waarop het instellingsbestuur de desbetreffende decretale voorschriften gehandhaafd heeft.

Het besluit van 11 juni 2004 van de Vlaamse Regering betreffende de regeling van de wijze van verantwoording van het gebruik van een andere onderwijstaal dan het Nederlands geeft uitvoering aan artikel 91, § 6. In dit besluit is op gedetailleerde wijze bepaald welke onderdelen minimaal moeten vermeld worden.

Op 7 december 2006 is vanuit het Departement Onderwijs en Vorming - afdeling hoger onderwijs een mail verstuurd naar alle instellingen met de vraag om in opvolging van deze regelgeving hun taalverslag 2005-2006 aan de administratie te bezorgen. In de loop van januari en februari heeft de administratie de jaarverslagen ontvangen.

Hierna volgt een analyse van de jaarverslagen van de instellingen met betrekking tot het jaar 2006. Bij de vorige taalanalyse is vastgesteld dat de ingestuurde verslagen zowel naar inhoudelijke volledigheid als wat de lay-out aangaat sterk uiteenlopend waren. Om meer gestroomlijnde informatie en een grondiger analyse mogelijk te maken hebben we voor de verslagen van 2005-2006 een sjabloon (bijlage 1) opgesteld. De meeste instellingen hebben dit sjabloon gebruikt voor de opmaak van hun taalverslag.

De verslagen omvatten alle feitelijke gegevens met betrekking tot het opleidingsaanbod in een andere taal dan het Nederlands, zowel voor de opleidingen in de Bama-structuur als de opleidingen in afbouw.

Bijgevoegd (bijlage 2) vindt u ter informatie de desbetreffende decretale bepalingen (artikelen 90 en 91) uit het Structuurdecreet en het betreffende besluit van de Vlaamse Regering (bijlage 3).

De verslagen van de universiteiten en hogescholen zijn toegevoegd op CD-rom. Alle universiteiten en hogescholen hebben een verslag ingediend.

Analyse

A. Doelstellingen en resultaten

Een belangrijk aantal instellingen tracht duidelijk een taalbeleid te voeren in functie van internationalisering van hun hoger onderwijs. Als algemene doelstellingen wordt aangegeven dat studenten degelijk moeten voorbereid worden op een internationale arbeidsmarkt waarvoor meertaligheid een must is. Hiertoe is het belangrijk dat reeds tijdens de opleiding de student kennis maakt met een internationale leefwereld. Dit tracht men te realiseren door studentenmobiliteit te bevorderen, maar ook door het aanbieden van een anderstalig aanbod. Een anderstalig aanbod is noodzakelijk om buitenlandse studenten aan te trekken en een internationale studieomgeving te creëren in Vlaanderen.

Anderzijds blijkt ook uit de rapportering van de doelstellingen dat naast het bevorderen van anderstaligheid van de Nederlandstalige student, aandacht wordt besteed aan het bevorderen van het Nederlands als onderwijs- en wetenschappelijke taal ondermeer door het bijscholen van Nederlands aan anderstalige studenten.

B. Anderstalige opleidingsonderdelen

1. Opleidingsonderdelen die een andere taal tot voorwerp hebben en in die taal worden gedoceerd.

De taalkeuze van deze opleidingsonderdelen is decretaal, zowel voor de bacheloropleidingen als de masteropleidingen, aan geen enkele beperking onderworpen.

Deze categorie omvat het grootste aantal anderstalige opleidingsonderdelen (vb. in de UA 78%).

De hogescholen en de universiteiten hebben in hun verslagen een overzicht gemaakt van hun opleidingsonderdelen zowel voor hun initieel als hun postinitieel opleidingsaanbod. De overzichten vermelden ondermeer de doceertaal, de opleiding waartoe het opleidingsonderdeel behoort en het aantal studiepunten. Enkele instellingen vermelden wel dat hun databank nog niet over een applicatie beschikt om deze gegevens aan te leveren.

De situering en het aantal van deze specifieke opleidingsonderdelen is gelijk aan vorig jaar. Voor de universiteiten betreft het voornamelijk specifieke taalvakken binnen het studiegebied Taal en letterkunde die in de betrokken taal worden gedoceerd en geëxamineerd. In beperkte mate komen deze specifieke taalvakken ook voor in andere niet taalopleidingen zoals bijvoorbeeld in de wijsbegeerte, godsdienstwetenschappen, rechten, toegepaste economische wetenschappen, psychologie, ingenieurswetenschappen, ...

Voor de hogescholen situeren deze taalspecifieke opleidingsonderdelen zich hoofdzakelijk in de studiegebieden Toegepaste taalkunde, Onderwijs, en Handelswetenschappen en bedrijfskunde.

In mindere mate hebben opleidingen uit het studiegebied Industriële wetenschappen en technologie en Gezondheidszorg anderstalige opleidingsonderdelen.

2. Anderstalige opleidingsonderdelen in Nederlandstalige opleidingen die gedoceerd worden door anderstalige gasthoogleraren of gastprofessoren.

Uit de meeste verslagen blijkt dat zowel bij de hogescholen als bij de universiteiten er geen of weinig gastprofessoren specifiek worden aangesteld om een bepaald opleidingsonderdeel in een andere taal te doceren. Wat wel meer gebeurt, is dat de betreffende docent van het opleidingsonderdeel beroep doet op een buitenlandse gastlector om vb. enkele uren te doceren.

In bepaalde studiegebieden zoals bijvoorbeeld Toegepaste taalkunde, Handelswetenschappen en bedrijfskunde voor de hogescholen en voor de universiteiten: Wijsbegeerte; Taal en letterkunde, wordt wel meer beroep gedaan op gastdocenten. Meestal worden deze anderstalige docenten wel ingeschakeld in opleidingen die volledig in de andere taal worden gedoceerd.

3. Anderstalige opleidingsonderdelen waarvoor de instelling kan aantonen dat de andere taal een meerwaarde voor de student en de functionaliteit van de opleiding meebrengt.

Op basis van de ingestuurde informatie blijkt dat het aandeel van deze opleidingsonderdelen nog steeds beperkt blijft. De meeste instellingen vermelden een motivering.

Ter illustratie:

- aan de Universiteit Antwerpen hebben de meeste opleidingen geen anderstalige opleidingsonderdelen met uitzondering van enkele opleidingsonderdelen in de licentie toegepaste economische wetenschappen voor Erasmusstudenten. In de licentie rechten kunnen studenten één keuzevak in het Engels volgen uit een postgraduaat specifiek voor buitenlandse studenten;
- in de VUBrussel zijn er enkele anderstalige opleidingsonderdelen binnen de bachelor in het studiegebied Economische en toegepaste economische wetenschappen, en één in de bacheloropleiding criminologische wetenschappen;
- de Universiteit Gent vermeldt 5 opleidingsonderdelen met telkens de motivering en de meerwaarde;
- een aantal instellingen (Universiteit Hasselt, Hogeschool Sint-Lukas, Katholieke Hogeschool Sint-Lieven,..) bieden geen dergelijke opleidingsonderdelen aan;
- De Plantijnhogeschool vermeldt expliciet dat om het keuzevakken betreft zodat de student geen keuze opgedrongen krijgt en dat telkens ook bijkomende toelichtingen in het Nederlands worden gegeven.

Als belangrijkste motiveringen wordt aangehaald:

- het vertrouwd maken van de student met de taal en de vaktermen;
- verruiming van de kennis van de student;
- de aard en het onderwerp leent zich meer tot een meertalige context;
- de meeste naslagwerken die het onderwerp van het opleidingsonderdeel omschrijven zijn in een andere taal;
- anderstalig leertraject waar uitwisselingsstudenten aan kunnen participeren wat voor een internationale studiesfeer zorgt.

C. Beperkingen op de regels vermeld in §1 van artikel 91

Enkele beperkingen opgenomen in dit artikel zijn moeilijk concreet na te gaan. Meestal zijn deze beperkingen wel als regel opgenomen in de gedragscode van de instellingen.

Vb. een anderstalige opleidingsonderdeel kan nooit volledig in een andere taal worden gedoceerd. Uit de lezing van de verslagen blijkt wel dat de instellingen voorzien in bijkomende faciliteiten zoals nadere toelichtingen in het Nederlands of bijkomende woordenlijsten.

Voor de professionele bacheloropleidingen geldt bovendien de beperking dat nooit een opleidingsonderdeel in een andere taal kan aangeboden worden tenzij de leerstof ook in het Nederlands wordt gedoceerd. Dit komt eigenlijk neer op de verplichting om telkens ook in een equivalent opleidingsonderdeel in het Nederlands te voorzien. Deze gegevens zijn moeilijk te toetsen op basis van de verslagen. Alleszins blijkt dat het aantal anderstalige opleidingsonderdelen dat in het professioneel onderwijs wordt aangeboden uitermate beperkt tot zelf nihil is. vb. Katholieke Hogeschool Leuven, Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Katholieke Hogeschool Brugge -Oostende ...

De belangrijkste beperkingen opgenomen in artikel 91 §1 zijn:

1. Voor de bacheloropleidingen is het gebruik van een andere taal dan het Nederlands beperkt tot 10% van het totale opleidingsprogramma van de bacheloropleiding.

Om de grens van 10% te bepalen worden de opleidingsonderdelen die een andere taal tot voorwerp hebben en gedoceerd in die taal, en de anderstalige opleidingsonderdelen die gevolgd worden aan een andere instelling niet meegerekend.

Op basis van de meegedeelde gegevens blijkt wel dat de instellingen deze regel bij de samenstelling van hun studieprogramma's vooropstellen.

2. Voor bachelors- en masteropleidingen: studenten hebben het recht om een examen in het Nederlands af te leggen (uitgez. Art.91§1-1° en 3°).

In de meeste instellingen die ons hierover informatie konden geven blijkt dat er weinig of geen studenten gebruik maken van dit recht.

Een aantal instellingen kunnen ons geen aantallen bezorgen om dat hun registratiesysteem dit niet toelaat.

Ter illustratie:

- in de Erasmushogeschool waren er 30 studenten en in de Hogeschool Gent waren er 74 studenten die van dit recht gebruik maakten;

- in de Plantijn-Hogeschool zijn er in totaal 151 examens in het Nederlands afgelegd voor anderstalige opleidingsonderdelen in de opleiding Office management. Een aantal studenten heeft meerdere examens in het Nederlands afgelegd;

- aan de Katholieke Universiteit Leuven is de procedure om dit recht uit te oefenen sterk decentraal opgevat en wordt bovendien soepel geïnterpreteerd om de studenten maximaal de kans te geven van dit recht gebruik te maken.

De gedragscodes vermelden wel telkens de mogelijkheid voor de studenten om dit recht uit te oefenen en de procedure die moet gevolgd worden om een dergelijke aanvraag in te dienen.

D. Anderstalige opleidingen

1. De initiële bachelor- en masteropleidingen kunnen volledig in een andere taal aangeboden worden op voorwaarde dat:

- het programma specifiek gericht is op buitenlandse studenten;
- er in een equivalente opleiding is voorzien. Dit kan eventueel via samenwerking en takenverdeling tussen instellingen binnen dezelfde provincie.

Op basis van de verslagen stellen we vast dat het aantal anderstalige opleidingen voor 2005-2006 wat het initieel niveau betreft eerder beperkt is. Er zijn 14 anderstalige opleidingen, 6 aan de universiteiten en 8 aan de hogescholen. De taal van deze opleidingen is het Engels. Er wordt telkens een equivalente opleiding in het Nederlands aangeboden. Het zijn overwegend anderstalige studenten die zich inschrijven voor deze opleidingen. De Nederlandstalige studenten opteren veelal voor het Nederlands equivalent.

Het aantal anderstalige gastdocenten blijkt ook beperkt in deze opleidingen. Overwegend worden dus ook Nederlandstalige docenten ingeschakeld in de anderstalige opleidingen.

Een lijst van de anderstalige opleidingen treft u aan in bijlage 4.

2. De meeste initiële masteropleidingen starten volgend academiejaar. Uit de bijgevoegde lijst (bijlage 5) blijkt dat er een 30-tal masteropleidingen zullen worden georganiseerd. Op vraag van een aantal instellingen en na positief advies van de Erkenningscommissie zijn er een zestal anderstalige master-na-masteropleidingen ingedaald naar een initiële masteropleiding.

Artikel 64 §4 van het structuurdecreet zoals recent ingevoegd door het minidecreet heeft specifiek in een procedure voorzien op grond waarvan de instellingen een aanvraag tot taalwijziging moeten aanvragen bij de Erkenningscommissie. Op die wijze controleert de Erkenningscommissie telkens of aan de voorwaarde van equivalentie wordt voldaan. Het aantal aanvragen blijft beperkt. In een zestal gevallen gaf de Erkenningscommissie een positief oordeel. Het betrof de hoger aangehaald initiële masteropleidingen waar door indaling van een anderstalige master-na-masteropleiding, de taal van de initiële opleiding Engels werd. Voor de bacheloropleidingen zijn er dit jaar geen dergelijke aanvragen ingediend.

3. In tegenstelling met de initiële opleidingen bepaalt het instellingsbestuur vrij de onderwijstaal in de ***bachelor-na-bacheloropleidingen***, in de ***master-na-masteropleidingen*** en in de opleidingstrajecten in het kader van de nascholing of bijscholing.

Als bijlage 6 is een tabel toegevoegd met de voortgezette opleidingen (geen postgraduatoren, modules,..) aan de universiteiten en hogescholen met studenten -, en docentengegevens.

In deze anderstalige opleidingen zijn er overwegend meer anderstalige studenten dan Nederlandstalige. Dit toont aan dat deze opleidingen een specifiek internationale gerichtheid hebben. De taal in de meeste opleidingen is het Engels met uitzondering van een aantal Franse

opleidingen aan de Universiteit Antwerpen (Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en –beheer) en één Spaanstalige opleiding aan de KULeuven.

Ter illustratie enkele opleidingen aan de universiteiten:

- de GGS Advanced Studies in Knowledge and Information Management aan de UGent telt 100% anderstalige studenten (24);
- de MNM Master of Advanced Studies in European and Comparative Law aan de UGent heeft 2 Nederlandstalige studenten en 31 anderstalige studenten;
- de MNM Master of Business Administration (Executive master) aan de Universiteit Antwerpen telt voor 100% anderstalige studenten (68);
- in de MNM Master of Transport and Maritime Management (UAntwerpen) zijn er 4 Nederlandstalige studenten en 28 anderstalige studenten;
- de MNM Master of legal Theory aan de KUB die deels in het Frans en deels in het Engels wordt gedoceerd telt 21 anderstalige studenten en 3 Nederlandstalige;
- de MNM Master of Laws (LLM) aan de KULeuven telt enkel 21 anderstalige studenten;
- in de GAS Social and Cultural Anthropology aan de KULeuven zijn 93% anderstalige studenten (40) en 3 Nederlandstalige studenten;
- de GGS Molecular Biology and Biotechnology aan de VUBrussel telt 3 Nederlandstalige studenten en 50 anderstalige studenten;
- de MNM Master of Business Administration aan de Universiteit Antwerpen vormt één van de weinige anderstalige opleidingen waar enkel Nederlandstalige studenten (45) zijn ingeschreven.

Ter illustratie enkele opleidingen aan de hogescholen:

Aan de Master of Business Information Systems van de Europese Hogeschool Brussel studeerden in het academiejaar 2005-2006 73 anderstalige studenten (96%) en 3 Nederlandstalige studenten. Hun opleiding Master of European Business telde 5 Nederlandstalige studenten en 28 anderstalige studenten.

De Master of International Business van de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst telde in totaal 57 studenten waarvan 25 Nederlandstalige en 32 anderstalige.

In de voortgezette anderstalige opleidingen wordt vaker gedoceerd door anderstalige docenten. Hun aantal blijft weliswaar beperkt.

Aan de master-na-masteropleiding Transmedia van de Hogeschool Sint-Lukas doceren 6 anderstalige en 4 Nederlandstalige docenten; aan de master-na-masteropleiding Master of International Business van de Hogeschool voor Wetenschap en Kunst doceerden in het academiejaar 2004-2005 12 Nederlandstalige docenten en 2 anderstalige docenten.

Het aantal Nederlandstalige en anderstalige docenten zijn ook terug te vinden in het hogergenoemd overzicht.

De anderstalige studenten in de anderstalige opleidingen zijn afkomstig uit verschillende landen.

E. Opleidingen met internationaal karakter

De initiële masteropleidingen die aangeboden worden in het kader van een International Course Programme (ICP) zijn specifieke opleidingen in het kader van

ontwikkelingssamenwerking. Deze opleidingen alsook de Erasmus Mundus opleidingen kunnen volledig in een andere taal worden aangeboden.

Het aantal masteropleidingen met een internationaal karakter is beperkt. Zij worden meestal interuniversitair aangeboden. De studentenpopulatie in deze opleidingen is overwegend anderstalig.

Een overzicht vindt u als bijlage 7.

Ter illustratie:

- in de EM International Master of Science in Rural Development aan de UGent zijn 42 anderstalige en 1 Nederlandstalige studenten ingeschreven;
- de ICP opleiding Applied Statistics samen met Biostatistics aan de U Hasselt/tUL telt 94 anderstalige en 41 Nederlandstalige studenten;
- in een aantal opleidingen zijn de studenten 100% anderstalig: bijvoorbeeld Ecological Marine Management (ICP) en Advanced Studies in Nematology (ICP).

In een aantal hogescholen worden er ook specifieke vakken/opleidingsonderdelen aangeboden voor buitenlandse studenten en uitwisselingsstudenten.

Ter illustratie:

- Arteveldehogeschool:
 - in het studiegebied Gezondheidszorg: Health Care Issues; the use of Creative Arts within Occupational Therapy;
 - in het studiegebied Onderwijs: Bridges in Education; Programme on Outdoor Sports education;
- Hogeschool Gent:
 - in het studiegebied Handelswetenschappen en bedrijfskunde: Information Technology Management.

F. Hogere Zeevaartschool

De positionering van de Hogere Zeevaartschool op het vlak van de taalregeling is specifiek. De instelling heeft twee opleidingen (één academische en één professionele) die volledig in het Nederlands alsook in het Frans worden gedoceerd.

Aantal studenten:

- Nautische wetenschappen: 253
- Sciences Nautiques: 119
- Scheepswerktuigkunde: 31
- Mécanique Navale: 58

Uit het verslag blijkt dat er ongeveer een 62% Nederlandstalige studenten zijn tegenover 38% Franstalige studenten.

G. Informatie over de toetsing van de adequate taalbeheersing door de Nederlandstalige docenten van de andere taal in functie van hun vakgebied

Uit de opgevraagde informatie blijkt dat de meeste instellingen in de gedragscode, die in het kader van de taalregeling verplicht moet opgesteld worden, een toetsingssysteem hebben

opgenomen. Studenten moeten verplicht geraadpleegd worden over deze gedragscode. De instellingen voorzien doorgaans in een regeling waarbij de taalbeheersing van de docenten een onderdeel vormt van de studentenevaluatie.

Indien uit de onderwijsevaluaties blijkt dat de taalbeheersing onvoldoende wordt geacht, voorzien de meeste instellingen in een opvolgingsprocedure waarbij de docent geadviseerd of zelfs verplicht wordt om een vervolmakingsopleiding te volgen. Sommige instellingen voorzien in een coachingsysteem.

Ook bij de aanwerving van het personeel bewaken de instellingen dat zij beschikken over voldoende kennis van de noodzakelijke internationale standaardtaal.

Zo wordt soms ook voorafgaand aan de toewijzing van een docent de onderwijstaal getest via een taaltoets. In alle instellingen wordt dit aspect vanzelfsprekend via de interne kwaliteitszorg van de opleiding bewaakt.

Ter illustratie:

- de Universiteit Gent heeft in haar gedragscode zowel een speciaal evaluatiesysteem van de taalkennis van de docenten voorzien. De interne kwaliteitscel (KCO) waakt over de kwaliteit en het niveau van de taalkennis van de betrokken lesgever. De taalbeheersing wordt ook in de onderwijsevaluatie van de studenten opgenomen. De faculteitsraad kan op advies van de KCO de lesgever verplichten tot het volgen van een taal cursus;
- de gedragscode van de Universiteit Hasselt/tUL, de KUBrussel en de KULeuven vermeldt dat dit aspect deel uitmaakt van de interne kwaliteitsbewaking;
- in de VUBrussel bieden de semesteriële interne studentenevaluaties de mogelijkheid om onvoldoende taalbeheersing van de docenten op te sporen. Elk negatief resultaat maakt het voorwerp uit van een opvolgingsprocedure.

De hogescholen verwijzen vaak naar het feit dat de docenten over de vereiste bekwaamheidsbewijzen bezitten in functie van vakgebied.

Sommige instellingen hebben een specifiek systeem van toetsing uitgewerkt.

Ter illustratie:

- aan de Karel de Grote Hogeschool-KH Antwerpen wordt de adequate kennis van de onderwijstaal voorafgaand aan de toewijzing van een docent aan een opleidingsonderdeel nagegaan door middel van een mondelinge toetsing met het hoofd van het Centrum voor Talen van de hogeschool;
- bij de Hogeschool Gent wordt systematisch bij alle studenten die een Engelstalig opleidingsonderdeel volgen, op het einde van het opleidingsonderdeel een enquête afgenomen waarin ze op anonieme wijze hun evaluatie van het opleidingsonderdeel bekend kunnen maken.

Bijlage 8: overzicht per instelling.

H. Andere onderdelen van het verslag

1. Communicatie met de studenten.

Aan de instellingen werd gevraagd hoe de communicatie met de studenten gebeurt voor de anderstalige opleidingen en opleidingsonderdelen.

Bij de meeste instellingen worden de studenten ingelicht via hun website, elektronische studiegids, elektronisch platform,...

Uit de rapportering blijkt dat dikwijls naast het Nederlands met het oog op een vlotte communicatie een andere internationale forumtaal wordt gebruikt (meestal het Engels). Ingeval de opleiding of het betreffende opleidingsonderdeel in een andere taal wordt gedoceerd gebeurt de communicatie in veel instellingen ook in de betrokken taal van het opleidingsonderdeel of de opleiding.

Bijgevoegd (bijlage 9) vindt u een overzicht van de gerapporteerde antwoorden van de instellingen op dit item. De instellingen waarvoor dit onderwerp irrelevant is, zijn niet opgenomen in het overzicht.

2. Overzicht van de kennistoetsen.

Het Structuurdecreet bepaalt expliciet dat niet alleen de toegang voor de Nederlandstalige opleidingen maar ook voor de anderstalige opleidingen afhankelijk kan gemaakt worden van het slagen voor een kennistoets in de taal, waarin de opleiding wordt aangeboden.

Het bewijs van de kennis van de onderwijstaal van de opleiding maakt wat de universiteiten betreft deel uit van de toelatingsvoorwaarden.

Voor Erasmusstudenten wordt een uitzondering gemaakt.

In de meeste verslagen wordt een nauwkeurige oplijsting gegeven van de afgenomen kennistoetsen.

Alle universiteiten organiseren taalproeven voor Engels en Nederlands. Meestal wordt voor het Engels gebruik gemaakt van bestaande taaltoetsen zoals TOEFL- (paper, computer, internet based) of IELTS-test.

Ter illustratie:

- de VUBrussel legt voor elke opleiding voorafgaandelijk het niveau van de vereiste taalkennis vast. Dit gebeurt op advies van de organiserende faculteit. Het advies wordt bekrachtigd door de vice-rector Onderwijs;
- de Universiteit Antwerpen heeft een duidelijke procedure uitgewerkt voor de taalttest Nederlands. Voor 2005-2006 waren er 86 deelnemers waarvan 50% slaagden. Wie slaagt krijgt een certificaat;
- de Universiteit Hasselt rapporteerde 3 afgenomen toetsten waarvan 1 geslaagd.

In de meeste gevallen zijn de resultaten van de kennistoetsen bindend voor het al dan niet toelaten van de studenten. Het decreet laat dit toe.

Een aantal hogescholen hebben geen kennistoetsen Nederlands afgenomen bij gebrek aan anderstalige kandidaat-studenten.

Indien de taalkennis onvoldoende is kunnen studenten worden verplicht een taal cursus te volgen.

Ter illustratie:

- de EHSAL heeft 17 taaltesten afgenomen van studenten met een niet-Vlaams diploma van het secundair onderwijs (11 geslaagd) en 19 van studenten zonder diploma secundair onderwijs (14 geslaagd).
- de Erasmushogeschool richt geen kennistoetsen in voor de anderstalige opleidingsonderdelen die een andere taal als onderwerp hebben. Er wordt gestart vanaf de eindcompetenties verworven in het secundair onderwijs;
- aan Groep T Leuven Hogeschool kunnen de studenten die de vooropgestelde kennisniveaus van het Nederlands niet halen toch toegelaten worden tot de Nederlandstalige

lerarenopleiding en ingenieursopleiding mits ze gelijklopend met hun opleiding ook ondersteunend NT2-onderricht volgen aan ACE-GROEP T. Wie de ingenieursopleiding in het Engels wil volgen moet kunnen steunen op een taalvaardigheid die toelaat om academisch en sociaal te functioneren;

- aan de Karel de Grote-Hogeschool KH Antwerpen worden enkel de inkomende uitwisselingsstudenten getest. Bij het opstarten van de cursus wordt een Quick Placement Test gebruikt om het taalniveau te bepalen;
- de Lessius Hogeschool maakt gebruik van examens die beantwoorden aan het Profiel Academische Taalvaardigheid, zoals bepaald door het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal. Tijdens het academiejaar 2005-2006 namen 16 studenten deel aan deze proef waarvan er 5 slaagden en zich inschreven in de bachelor toegepaste taalkunde.

3. Gedragscode.

Artikel 7 van het BVR vermeldt dat de gedragscode als onderdeel van het jaarlijkse verslag moet toegevoegd worden teneinde na te gaan of aan de desbetreffende decretale verplichting is nagekomen (Structuurdecreet, artikel 91, §5).

Zoals ook naar aanleiding van vorige taalrapportering is vastgesteld verschilt de omvang van de gedragscodes sterk van instelling tot instelling. Sommige beperken zich tot het overnemen van enkele decretale voorschriften. Andere instellingen hebben grondig werk gemaakt van deze code.

De meeste codes van de universiteiten omvatten naast de decretale regels een aanvraagprocedure voor wat betreft het recht op het afleggen van een examen in het Nederlands. Ook een systeem om de taalbeheersing van de eigen docenten te toetsen is wat de universiteiten betreft meestal opgenomen.

Het decreet vermeldt specifiek dat de studenten moeten geraadpleegd worden over deze gedragscode.

De gedragscode is zoals decretaal voorgeschreven opgenomen in de onderwijsregeling zodat ze deel uitmaakt van de globale onderwijsevaluatie door de studenten en de studenten bij de inschrijving op de hoogte zijn van de taalvoorschriften. Heel wat instellingen melden dat de studenten deel uitmaken van de Raad van bestuur en aldus mee beslissen over de inhoud van de gedragscode. Daarnaast wordt ook de kans geboden aan de studentenraad om hun adviesrecht uit te oefenen.

In de gedragscode van de Ehsal wordt expliciet gemeld dat de studenten naast het feit dat studenten effectief stemrecht hebben in de Raad van bestuur, zij hoe dan ook betrokken worden bij het overleg over een eventuele uitbreiding van het anderstalige opleidingsaanbod.

Naar aanleiding van de rapportering werd ook gevraagd aan de instellingen om de resultaten van de evaluatie door de studentenraad over de toepassing mee te delen. De problemen die worden gemeld zijn eerder gering.

Sommige instellingen hebben het standpunt van hun studentenraad betreffende de 'Gedragscode Taalregeling' aan het verslag toegevoegd.

Ter illustratie:

- het rapport van Groep T Leuven Hogeschool meldt één probleem dat door de studenten werd gemeld en in het tweede semester werd rechtgezet. Het betrof de opmerking dat studenten die

in een met anderstalige studenten samengestelde groep de lessen volgden een achterstand hadden ten aanzien van de Vlaamse studenten die in het Nederlandstalige equivalent de betreffende les volgden;

- in de evaluatie van de studentenraad van de Hogeschool Gent werden een aantal duidelijke eisen geformuleerd ter bewaking van de kwaliteit van het anderstalige aanbod;

- uit de meegedeelde evaluatie van de gedragscode van de UA blijkt dat studenten geen probleem hebben met een beperkt gebruik van anderstalig materiaal maar wel vragen dat een verklarende woordenlijst wordt toegevoegd met een correcte vertaling van de Engelstalige terminologie en het vakjargon naar het Nederlands.

Conclusies

Uit de rapportering blijken geen belangrijke wijzigingen merkbaar ten aanzien van vorig jaar. Hierna volgen een aantal slotoverwegingen die ook na vorige rapportering werden besproken.

1. Uit de rapportering kunnen we afleiden dat de decretale regels door de instellingen worden gerespecteerd. De beleidsmarge die het decreet biedt om een andere taal te gebruiken voor bepaalde opleidingen wordt in beperkte mate aangewend zoals de decreetgever het ook heeft beoogd.

Het anderstalige aanbod wat het initiële opleidingsniveau betreft (bachelor- en masteropleidingen) komt met uitzondering van de opleidingsonderdelen waar het voorwerp een andere taal is, eerder uitzonderlijk voor. De decretaal bepaalde grens van 10%, die geldt voor de bacheloropleiding, wordt bij de invulling van de programma's vooropgesteld. De mogelijkheid om een volledige initiële bachelor of master aan te bieden in een andere taal wordt ook in 2005-2006 beperkt ingevuld. Een taalwijziging van een opleiding wordt slechts toegestaan na een positief oordeel van de Erkenningscommissie.

Deze commissie gaat telkens in dit verband na of er een equivalente opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. In een zestal gevallen gaf de Erkenningscommissie dit jaar een positief oordeel. Het betrof telkens initiële masteropleidingen waar door indaling van een anderstalige master-na-masteropleiding de taal van de initiële opleiding Engels werd en bijgevolg een equivalent in het Nederlands moest aangeboden worden. Voor de bacheloropleidingen zijn er dit jaar geen dergelijke aanvragen ingediend.

De studentenpopulatie in de anderstalige basisopleidingen is overwegend anderstalig. De Vlaamse student blijft eerder opteren voor een Nederlandstalige aanbod. Dit ligt in de lijn met de oogmerken van de decretale voorschriften.

Wat het anderstalige postinitiële aanbod betreft, waar het decreet aan de instelling de vrijheid laat om de taal te kiezen, werden slechts een zeer beperkt aantal aanvragen 'nieuwe' opleidingen in een andere taal ingediend bij de Erkenningscommissie. Dus ook hier is er geen merkbare evolutie ten aanzien van vorig jaar. Het studentenpubliek dat voor deze opleidingen kiest blijft ook in grote mate anderstalig. Ook hier lijkt de Nederlandstalige student eerder te kiezen voor Nederlandstalige opleidingen.

2. Het taalbeleid van de verschillende universiteiten toont geen opmerkelijke verschillen. Meestal betreft het ook soortgelijke opleidingen waar voor een andere taal wordt geopteerd. Het anderstalige aanbod in de hogescholen blijft beperkter in vergelijking met dat van de universiteiten. Tussen de hogescholen onderling zijn wel grotere verschillen merkbaar. In sommige hogescholen waar overwegend of uitsluitend professioneel bacheloropleidingen worden aangeboden heeft men uitsluitend een Nederlandstalig aanbod

Toch lijkt het dat een aantal universiteiten en hogescholen zich meer internationaal profileren dan andere en een meer internationaal gericht taalbeleid voeren, voor zover het decreet dit toelaat.

3. Uit de verslagen blijkt nog steeds dat met uitzondering van specifieke taalvakken de instellingen in hun anderstalige opleidingsaanbod hoofdzakelijk voor de Engelse taal kiezen.

4. Alle instellingen hebben een gedragscode opgesteld en deze opgenomen in het onderwijsreglement. De studenten krijgen de kans om hun adviesbevoegdheid uit te oefenen. Uit de gedragscodes blijkt de grote bereidheid en ook de bezorgdheid van de instellingen om in het kader van de interne kwaliteitsbewaking te waken over de taalbeheersing van de betrokkenen. De gedragscodes voorzien in het algemeen ook in een procedure voor de studenten om het examen in het Nederlands aan te vragen.

5. Dit jaar werd de instellingen ook gevraagd om informatie te geven over de taal van communicatie die meestal wordt aangewend. Uit de rapportering blijkt dat wanneer het een anderstalige opleiding betreft dikwijls naast het Nederlands, met het oog op een vlotte communicatie, een andere internationale forumtaal wordt gebruikt (meestal het Engels).

6. Om meer gestroomlijnde informatie te bekomen heeft de administratie dit jaar een sjabloon opgesteld ten behoeve van de instellingen. Dit sjabloon zal voor het volgend verslag (2006-2007) worden geëvalueerd en bijgestuurd. Om de instellingen niet al te veel te belasten kan de bevraging volgend jaar meer gericht worden op wijzigingen in het taalaanbod en het taalbeleid. Informatie waarover we reeds beschikken moet niet nogmaals bevestigd worden. Gelet op het feit dat er na een periode van één jaar geen belangrijke veranderingen inzake taalbeleid zijn vast te stellen, kan ook nagedacht worden aan een over meerdere jaren gespreide rapportering.

BIJLAGE 1: sjabloon

Verantwoording van het gebruik van een andere onderwijstaal dan het Nederlands

1. Doelstellingen en resultaten

De instelling beschrijft de doelstellingen en resultaten die worden beoogd met het taalbeleid van de instelling.

2. Anderstalige opleidingsonderdelen - INITIELE OPLEIDINGEN

2.1. Opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd

- studiegebied
- naam van de opleiding
- naam opleidingsonderdeel
- taal opleidingsonderdeel
- aantal studiepunten

2.2. Anderstalige opleidingsonderdelen in Nederlandstalige opleidingen die gedoceerd worden door anderstalige gasthoogleraren of gastprofessoren

- studiegebied
- naam van de opleiding
- naam opleidingsonderdeel
- taal opleidingsonderdeel
- aantal studiepunten

2.3. aantal anderstalige (gast)docenten die opleidingsonderdelen in een andere taal doceren aantal per studiegebied

2.4. aantal Nederlandstalige (gast)docenten die opleidingsonderdelen in een andere taal doceren aantal per studiegebied

2.5. Anderstalige opleidingsonderdelen waarvoor de instelling kan aantonen dat de andere taal een meerwaarde voor de student en de functionaliteit van de opleiding meebrengt (met toevoeging van een expliciete motivering)

- studiegebied
- naam van de opleiding
- naam opleidingsonderdeel
- taal opleidingsonderdeel
- aantal studiepunten

2.6. Overzicht van alle opleidingsonderdelen aangeboden in een andere taal (andere dan de opleidingsonderdelen in punt 2.1)

- studiegebied
- naam van de opleiding
- naam opleidingsonderdeel
- taal opleidingsonderdeel
- aantal studiepunten
- aantal afgenomen examens in het Nederlands
- aanduiding percentage anderstalige opleidingsonderdelen in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma

2.7. Voor bachelors- en mastersopleidingen: studenten hebben het recht om een examen in het Nederlands af te leggen (uitgez. Art.91§1-1° en 3°)

Hoeveel studenten maken hierover gebruik per studiegebied?

2.8. Informatie over de toetsing van de adequate taalbeheersing door de Nederlandstalige docenten van de andere taal in functie van hun vak gebied

3. Anderstalige opleidingsonderdelen - VOORTGEZETTE OPLEIDINGEN

Overzicht van alle opleidingsonderdelen aangeboden in andere taal

- studiegebied
- naam van de opleiding
- naam opleidingsonderdeel
- taal opleidingsonderdeel
- aantal studiepunten

4. Anderstalige opleidingen

4.1. Overzicht van de anderstalige opleidingen aangeboden in een andere taal van de initiële opleidingen:

(uitgezonderd ICP-opleidingen en masters Erasmus Mundus - cfr. punt 5)

- studiegebied
- naam anderstalige opleidingen
- onderwijstaal van de opleiding
- aantal Nederlandstalige en anderstalige studenten + de procentuele verhouding van de anderstalige studenten t.o.v. de Nederlandstalige studenten
- land van herkomst van de anderstalige studenten (met aantal)
- aantal anderstalige (gast)docenten
- aantal Nederlandstalige docenten

- naam equivalente Nederlandstalige opleidingen
- aantal studenten in de equivalente Nederlandstalige opleidingen

Gelieve tevens per opleiding het volgende te vermelden:

- omschrijving van het specifieke karakter van het programma ten behoeve van de buitenlandse studenten
- eventuele verwijzing naar de samenwerkingsovereenkomst (art. 91 § 2 - 2de lid)

4.2. Overzicht van de anderstalige opleidingen aangeboden in een andere taal van de voortgezette opleidingen:

(uitgezonderd ICP-opleidingen en masters Erasmus Mundus - cfr. punt 5)

- studiegebied
- naam anderstalige opleidingen
- onderwijstaal van de opleiding
- aantal Nederlandstalige en anderstalige studenten + de procentuele verhouding van de anderstalige studenten t.o.v. de Nederlandstalige studenten
- land van herkomst van de anderstalige studenten (met aantal)
- aantal anderstalige (gast)docenten
- aantal Nederlandstalige docenten

5. Opleidingen met internationaal karakter

Overzicht van de International Course Programme-opleidingen en de mastersopleidingen Erasmus Mundus

- studiegebied
- naam van de opleiding
- aantal Nederlandstalige en anderstalige studenten + de procentuele verhouding van de anderstalige studenten t.o.v. de Nederlandstalige studenten
- aantal Nederlandstalige docenten
- aantal anderstalige (gast)docenten

6. Andere onderdelen van het verslag

6.1. Informatie over de communicatie

Hoe gebeurt de communicatie (schriftelijk en mondeling) met de studenten in het kader van de anderstalige opleidingsonderdelen?

6.2. Overzicht van de kennistoetsen

- Wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in anderstalige opleidingen de toegang tot deze opleidingen afhankelijk te stellen van het slagen voor een toets over

de voldoende kennis van de gebruikte onderwijstaal
(artikel 20 van het Flexibiliseringsdecreet)?

- ophijsting van de afgenomen kennistoetsen: naam opleiding
- taal

6.3. Gedragscode

- gedragscode opgenomen in het onderwijsreglement
- evaluatie door de studentenraad van de toepassing van de gedragscode

Bijlage 2

DECRETALE BEPALINGEN UIT HET DECREET VAN 4 APRIL 2003 BETREFFENDE DE HERSTRUCTURERING VAN HET HOGER ONDERWIJS IN VLAANDEREN

Afdeling 9. - Taalregeling

Art. 90. De bestuurstaal in de hogescholen en universiteiten is het Nederlands.

Art. 91. § 1. De onderwijstaal in hogescholen en universiteiten is het Nederlands.

In de bachelors- en in de mastersopleidingen kan evenwel een andere taal worden gebruikt voor de volgende opleidingsonderdelen :

- 1° de opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd;
- 2° de opleidingsonderdelen die gedoceerd worden door anderstalige gasthoogleraren of gastprofessoren;
- 3° de anderstalige opleidingsonderdelen die, met instemming van het instellingsbestuur, worden gevolgd aan een andere instelling voor hoger onderwijs.

Het instellingsbestuur kan tevens beslissen dat in beperkte mate voor opleidingsonderdelen een andere taal dan het Nederlands wordt gebruikt wanneer de meerwaarde voor de studenten en de functionaliteit voor de opleiding blijkt uit de expliciet gemotiveerde beslissing daartoe en op voorwaarde dat de hiervoor aangewezen docent de andere taal op adequate wijze beheerst.

In geen geval kan eenzelfde opleidingsonderdeel, behalve in de gevallen hierboven vermeld in het tweede lid, 1° en 3°, en in de gevallen waarin het opleidingsonderdeel door een anderstalige gastdocent wordt gedoceerd, volledig in een andere taal aangeboden worden.

Voor de bachelorsopleidingen is het gebruik van een andere taal dan het Nederlands beperkt tot ten hoogste 10% van de omvang van het opleidingsprogramma; voor het bepalen van die grens worden de opleidingsonderdelen bedoeld in het tweede lid, 1° en 3°, niet meegerekend.

In het hoger professioneel onderwijs geldt bovendien de beperking dat over de leerstof die in een andere taal wordt aangeboden, behalve in de gevallen vermeld in het tweede lid, 1° en 3°, nooit een examen afgenomen kan worden, tenzij dezelfde leerstof ook in het Nederlands werd aangebracht of gedoceerd.

Met inachtneming van het voorgaande hebben de studenten het recht over een opleidingsonderdeel waarin een andere onderwijstaal dan het Nederlands werd gebruikt, examen in het Nederlands af te leggen, met uitzondering van de opleidingsonderdelen bedoeld in het tweede lid, 1° en 3°.

§ 2. In afwijking van het bepaalde in § 1, kan het instellingsbestuur bachelors- en mastersopleidingen volledig in een andere taal dan het Nederlands aanbieden indien het om opleidingsprogramma's gaat die specifiek ten behoeve van buitenlandse studenten zijn ontworpen op voorwaarde dat er in dezelfde instelling een equivalente opleiding in het Nederlands wordt aangeboden.

Desgevallend kan het aanbod van een anderstalige opleiding en van de equivalente opleiding in het Nederlands worden verwezenlijkt door samenwerking en taakverdeling tussen voor de betrokken opleiding bevoegde instellingen binnen eenzelfde provincie zonder dat afbreuk

gedaan wordt aan het recht van de student om een volledige opleiding in het Nederlands te volgen overeenkomstig de voorschriften van § 1.

Voor de toepassing van deze paragraaf worden het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de provincie Vlaams-Brabant als één geheel beschouwd.

Voorafgaand aan het indienen van de omvormingsvoorstellen zoals bedoeld in de artikelen 123 en 125 moet er een akkoord tussen de instellingen zijn als de equivalente opleiding niet aan dezelfde instelling wordt aangeboden. Dit akkoord wordt bij het omvormingsdossier gevoegd.

§ 3. In afwijking van het bepaalde in §§ 1 en 2, kan het instellingsbestuur mastersopleidingen in een andere taal dan het Nederlands aanbieden indien het gaat om opleidingsprogramma's die specifiek in het kader van het International Course Programme van ontwikkelingssamenwerking ten behoeve van buitenlandse studenten zijn ontworpen **of indien het gaat om mastersopleidingen van Erasmus Mundus**. (gewijzigd door artikel 107 van het decreet van 30-4-2004, inwerkingtreding 1-1-2003)

§ 4. In afwijking van § 1, bepaalt het instellingsbestuur de onderwijstaal in de bachelorsopleidingen waarvoor de inschrijving alleen openstaat voor personen die reeds in het bezit zijn van een graad van bachelor, de mastersopleidingen waarvoor de inschrijving alleen openstaat voor personen die reeds in het bezit van een graad van master, en in de onderwijs- en andere studieactiviteiten die als nascholing of bijscholing worden georganiseerd bedoeld in artikel 17.

§ 5. Het instellingsbestuur stelt terzake een gedragscode op na raadpleging van de studenten en legt deze vast in het onderwijs- en examenreglement.

§ 6. Het instellingsbestuur geeft rekenschap over zijn beleid inzake het gebruik van een andere onderwijstaal dan het Nederlands in een jaarlijks verslag met een overzicht van de doelstellingen en resultaten onderbouwd door kwantitatieve gegevens en over de wijze waarop het de betreffende decretale voorschriften heeft gehandhaafd. Dit verslag wordt aan de Vlaamse regering en aan het Vlaams Parlement bezorgd binnen de drie maanden na het einde van het academiejaar.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen betreffende de wijze van verantwoording.

Bijlage 3:

11 JUNI 2004. - Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de regeling van de wijze van verantwoording van het gebruik van een andere onderwijstaal dan het Nederlands

De Vlaamse Regering,

Gelet op het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, inzonderheid op artikel 91;

Gelet op het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 11 maart 2004;

Gelet op het advies nr. 37.166/1 van de Raad van State, gegeven op 27 mei 2004, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

Besluit :

HOOFDSTUK I. - Definities

Artikel 1. Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1° anderstalige docent : een docent die niet voldoet aan één van de voorwaarden opgesomd in 6°;

2° anderstalige student : een student die niet voldoet aan één van de voorwaarden opgesomd in 7°;

3° decreet : decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen;

4° instelling : een hogeschool of een universiteit;

5° instellingsbestuur : het bestuur van een hogeschool of een universiteit;

6° Nederlandstalige docent : een docent die voldoet aan één van de volgende voorwaarden :

a) geslaagd zijn voor een toets over de voldoende kennis van het Nederlands, of

b) in het bezit zijn van ten minste één Nederlandstalig diploma op grond waarvan men is benoemd of aangesteld, of

c) gedurende minstens drie jaren aan een Nederlandstalige instelling voor hoger onderwijs hebben gedoceerd in het Nederlands;

7° Nederlandstalige student : een student die voldoet aan één van de volgende voorwaarden :

a) geslaagd zijn voor een toets over de voldoende kennis van het Nederlands, of

b) ten minste één leerjaar in Nederlandstalig secundair onderwijs met vrucht hebben voltooid, of

c) geslaagd zijn verklaard voor een opleiding, of één of meerdere opleidingsonderdelen, met een totale studieomvang van ten minste 60 studiepunten in Nederlandstalig hoger onderwijs;

8° studentenraad : de raad bedoeld in artikel II.48 het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen. In afwachting

van de inwerkingtreding van bedoeld decreet wordt de studentenraad bedoeld, omschreven in artikel 62 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap of in artikel 282, respectievelijk 300 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap.

HOOFDSTUK II. - Jaarlijks verslag

Afdeling 1. - Doelstellingen en resultaten

Art. 2. Het instellingsbestuur verantwoordt in een jaarlijks verslag zijn beleid inzake het gebruik van een andere onderwijstaal dan het Nederlands met een overzicht van de doelstellingen en resultaten. Dit overzicht toont aan dat de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs dan wel de herkomst van de studenten een ander taalgebruik dan het Nederlands verantwoorden.

Afdeling 2. - Decretale voorschriften en kwantitatieve gegevens

Onderafdeling 1. - Anderstalige opleidingsonderdelen

Art. 3. Het instellingsbestuur geeft een overzicht van de opleidingsonderdelen die in andere onderwijstaal dan het Nederlands worden aangeboden, met specificering van de taal in kwestie, het aantal studiepunten, de naam van de opleiding en het aantal examens, dat in het Nederlands werd afgenomen over die opleidingsonderdelen.

Daarnaast bevat dit overzicht ten minste de volgende kwantitatieve gegevens :

- 1° het aantal anderstalige (gast)docenten die opleidingsonderdelen in een andere taal doceren;
- 2° het aantal Nederlandstalige docenten die opleidingsonderdelen in een andere taal doceren.

Dit overzicht geeft tevens de wijze aan waarop de instelling het gebruik van een andere onderwijstaal dan het Nederlands voor bepaalde opleidingsonderdelen op basis van artikel 91, § 1, van het decreet respecteert aan de hand van :

- 1° de motivering van de meerwaarde voor de student en functionaliteit van de opleiding;
- 2° de aanduiding van het percentage anderstalige opleidingsonderdelen ten aanzien van de omvang van het volledige opleidingsprogramma van een opleiding;
- 3° de toetsing van de adequate taalbeheersing door de Nederlandstalige docenten van de andere taal in functie van hun vakgebied.

Onderafdeling 2. - Anderstalige opleidingen

Art. 4. Het instellingsbestuur geeft een overzicht van de bachelors- of mastersopleidingen die volledig in een andere onderwijstaal dan het Nederlands aangeboden worden met specificering van de andere onderwijstaal en de graad van de opleiding.

Daarnaast bevat dit overzicht tenminste de volgende kwantitatieve gegevens :

- 1° het aantal anderstalige studenten en het aantal Nederlandstalige studenten in de anderstalige opleiding;
- 2° het aantal studenten in de equivalente opleiding in het Nederlands;
- 3° het aantal anderstalige (gast)docenten in de anderstalige opleidingen;
- 4° het aantal Nederlandstalige docenten in de anderstalige opleidingen.

Het instellingsbestuur geeft de wijze aan waarop het de bepalingen van artikel 91, §§ 2 en 3

inzake het volledig aanbieden van een bachelors- of mastersopleiding in een andere onderwijstaal respecteert aan de hand van :

1° de omschrijving van de specifieke gerichtheid van een opleidingsprogramma op buitenlandse studenten;

2° de aanduiding van de equivalente opleidingen in het Nederlands, met eventuele verwijzing naar een samenwerkingsovereenkomst;

3° de herkomst van de studenten met aanduiding van de procentuele verhouding anderstalige studenten ten aanzien van Nederlandstalige studenten die de anderstalige opleiding volgen.

Onderafdeling 3. - Opleidingen met een internationaal karakter

Art. 5. Het instellingsbestuur geeft, indien van toepassing, een overzicht van de International Course Programme-opleidingen en de mastersopleidingen van Erasmus Mundus.

Dit overzicht bevat tenminste de volgende kwantitatieve gegevens :

1° het aantal anderstalige studenten en het aantal Nederlandstalige studenten in de opleidingen;

2° het aantal Nederlandstalige docenten en het aantal anderstalige (gast)docenten in de opleidingen.

Onderafdeling 4. - Andere onderdelen van het verslag

Art. 6. Het verslag bevat een overzicht van de kennistoetsen inzake het Nederlands of een andere onderwijstaal die in uitvoering van artikel 70 van het decreet werden afgenomen.

Art. 7. De gedragscode opgenomen in het onderwijsreglement en de evaluatie door de studentenraad van de toepassing van deze gedragscode maken deel uit van het verslag.

HOOFDSTUK III. - Slotbepalingen

Art. 8. De bepalingen van dit besluit treden in werking met ingang van het academiejaar 2004-2005.

Art. 9. De Vlaamse minister, bevoegd voor het Hoger Onderwijs, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 11 juni 2004.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

B. SOMERS

De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,

M. VANDERPOORTEN

Bijlage 4: aangeboden initiële anderstalige opleidingen tijdens het academiejaar 2005-2006

Instelling	studiegebied	soort	taal	naam opleiding	Nederlandstalige studenten	anderstalige studenten	% a.s. tov N.s.	Nederlandstalige docenten	Anderstalige docenten
KULeuven	Wijsbegeerte en moraalwetenschappen	IBA	E	Bachelor of Philosophy	0	22	100%	45	6
Nederlands equivalent: bachelor in de wijsbegeerte met 123 studenten									
KULeuven	Wijsbegeerte en moraalwetenschappen	LIC	E	Master of Philosophy	2	58	97%	36	3
Nederlands equivalent: licentiaat in de wijsbegeerte met 143 studenten									
KULeuven	Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht	IBA	E	Bachelor of Theology and Religious Studies	0	19	100%	42	3
Nederlands equivalent: bachelor in de Godgeleerdheid en Godsdienstwetenschappen met 197 studenten									
KULeuven	Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht	LIC	E	Master of Religious Studies	1	68	99%	60	4
Nederlands equivalent: licentiaat in de Godsdienstwetenschappen met 81 studenten									
KULeuven	Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht	LIC	E	Licentiate in Canon Law	0	15	100%	19	2
Nederlands equivalent: licentiaat in het kerkelijk recht met 15 studenten									
VUBrussel	Economische en toegepaste economische wetenschappen	LIC	E	Master of Management Science	20	6	23%	8	9
Variant binnen de opleiding handelsingenieur met 44 studenten									
EHSAL - Europese Hogeschool Brussel	Handelwetenschappen en bedrijfskunde	IBA	E	Bachelor of Business Administration	20	45	69%	12	1
Nederlands equivalent: bachelor in de handelwetenschappen met 366 studenten									
Groep T Leuven Hogeschool	Industriële wetenschappen en technologie	IBA	E	Bachelor of Industrial Sciences: Electromechanical Engineering	3	11	79%		
Nederlands equivalent: bachelor in de industriële wetenschappen: elektromechanica met 287 studenten									

Groep T Leuven Hogeschool	Industriële wetenschappen en technologie	IBA	E	Bachelor of Industrial Sciences: Chemical Engineering	1	6	86%		
Nederlands equivalent: bachelor in de industriële wetenschappen: chemie met 105 studenten									
Groep T Leuven Hogeschool	Industriële wetenschappen en technologie	IBA	E	Bachelor of Industrial Sciences: Electronic Engineering	0	17	100%		
Nederlands equivalent: bachelor in de industriële wetenschappen: elektronica-ICT met 137 studenten									
Groep T Leuven Hogeschool	Industriële wetenschappen en technologie	2C	E	Electromechanics option Automation	0	7	100%		
Nederlands equivalent: licentiaat Electromechanica optie Automatisering met 56 studenten									
Groep T Leuven Hogeschool	Industriële wetenschappen en technologie	2C	E	Electronics option Information and Communication Technology	0	13	100%		
Nederlands equivalent: licentiaat Elektronica optie ICT met 45 studenten									
Groep T Leuven Hogeschool	Industriële wetenschappen en technologie	2C	E	Electronics option Design Technology	0	34	100%		
Nederlands equivalent: licentiaat Elektronica optie Ontwerptechnieken met 38 studenten									
Groep T Leuven Hogeschool	Industriële wetenschappen en technologie	2C	E	Chemistry option Biochemistry	0	13	100%		
Nederlands equivalent: licentiaat Chemie optie Biochemie met 45 studenten									
Totaal docenten voor Groep T Leuven							53		0

De KULeuven spreekt van interne en externe docenten.

Bijlage 5: overzicht van de anderstalige initiële masteropleidingen die normaliter starten in het academiejaar 2007-2008 uitgezonderd de ICP-opleidingen

Universiteiten

Instelling	Studiegebied	Naam opleiding	Taal	Studiept	Equivalent Nederlands
UHasselt	Economische en toegepaste economische wetenschappen	Management	Engels	60	toegepaste economische wetenschappen
VUBrussel	Economische en toegepaste economische wetenschappen	Management Science	Engels	120	toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur
VUBrussel	Economische en toegepaste economische wetenschappen	Management	Engels	60	bedrijfskunde
VUBrussel	Sociale gezondheidswetenschappen	Human Ecology	Engels	60	International Course Programme
VUBrussel	Wetenschappen	Ecological and Marine Management	Engels	120	International Course Programme
VUBrussel	Wetenschappen	Environmental Sciences	Engels	60	milieuwetenschappen
VUBrussel	Wetenschappen	Biomolecular Sciences	Engels	120	biomoleculaire wetenschappen
VUBrussel	Toegepaste biologische wetenschappen	Molecular Biology	Engels	120	International Course Programme
VUBrussel	Gecombineerd studiegebied	Water Resources Engineering	Engels	120	International Course Programme
VUBrussel	Gecombineerd studiegebied	Physical Land Resources	Engels	120	International Course Programme
UGent	Toegepaste wetenschappen	Textile Engineering	Engels	120	ingenieurwetenschappen: materiaalkunde afst. textielkunde
UGent	Wetenschappen	Nematology	Engels	120	International Course Programme
UGent	Toegepaste biologische wetenschappen	Aquaculture	Engels	120	International Course Programme
UGent	Toegepaste biologische wetenschappen	Environmental Sanitation	Engels	120	International Course Programme

UGent	Toegepaste biologische wetenschappen	Food Technology	Engels	120	International Course Programme
UGent	Toegepaste biologische wetenschappen	Rural Development and Nutrition	Engels	120	Momenteel Erasmus Mundus
UGent	Gecombineerd studiegebied	Physical Land Resources	Engels	120	International Course Programme
UAntwerpen	Economische en toegepaste economische wetenschappen	Economic Policy	Engels	60	toegepaste economische wetenschappen: economisch beleid
UAntwerpen	Economische en toegepaste economische wetenschappen	Culture Management	Engels	60	cultuurmanagement
UAntwerpen	Economische en toegepaste economische wetenschappen	Management and Communication	Engels	60	management en communicatie
UAntwerpen	Wetenschappen	Ecological and Marine Management	Engels	120	International Course Programme
UAntwerpen	Toegepaste biologische wetenschappen	Molecular Biology	Engels	120	International Course Programme
KULEuven	Wijsbegeerte en moraalwetenschappen	Philosophy	Engels	60	wijsbegeerte
KULEuven	Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht	Theology and Religious Studies	Engels	60	godgeleerdheid en godsdienstwetenschappen
KULEuven	Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht	Law, Religion and Society	Engels	60	recht, religie en samenleving
KULEuven	Gecombineerd studiegebied	European Culture and Society	Engels	60	Europese cultuur en maatschappij
KULEuven	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	Criminology	Engels	60	criminologische wetenschappen
KULEuven	Psychologie en pedagogische wetenschappen	Educational Studies	Engels	60	educatieve studies
KULEuven	Sociale gezondheidswetenschappen	Human Sexuality Studies	Engels	120	seksuologie

KULeuven	Bewegings- en revalidatiewetenschappen	Rehabilitation Sciences and Physiotherapy	Engels	60	revalidatiewetenschappen en kinesitherapie
KULeuven	Wetenschappen	Molecular and Cellular Biophysics	Engels	120	biochemie en biotechnologie
KULeuven	Wetenschappen	Soft Condensed Matter Science	Engels	60	wetenschap van de zachte materie
KULeuven	Wetenschappen	Statistics	Engels	120	statistiek
KULeuven	Toegepaste wetenschappen	Master of Engineering: Materials Engineering	Engels	120	ingenieurswetenschappen: materiaalkunde
KULeuven	Toegepaste biologische wetenschappen	Molecular Biology	Engels	120	International Course Programme
KULeuven	Toegepaste biologische wetenschappen	Food Technology	Engels	120	International Course Programme
KULeuven	Gecombineerd studiegebied	Water Resources Engineering	Engels	120	International Course Programme
KULeuven	Gecombineerd studiegebied	Earth Observation	Engels	120	aardobservatie
KULeuven	Toegepaste biologische wetenschappen	Food Technology	Engels	120	ingenieurswetenschappen: land- en bosbeheer afst. bos- en natuurbeheer / bio-ingenieurswetenschappen: landbouwkunde afst. Gewasproductie - International Course Programme
KULeuven	Gecombineerd studiegebied	Bio-informatics	Engels	120	bio-ingenieurswetenschappen: cel- en gentechnologie

(Gecombineerd studiegebied: resorteert opleidingen die niet in één studiegebied zijn thuis te brengen)

Hogescholen

Instelling	Studiegebied	Naam opleiding	Taal	Studiept	Equivalent Nederlands
Europese Hogeschool Brussel	Handelswetenschappen en bedrijfskunde	Business Administration	Engels	60	business administration
Europese Hogeschool Brussel	Handelswetenschappen en bedrijfskunde	Business Information Systems	Engels	60	bestuurlijke informatiesystemen
Groep T Hogeschool Leuven	Industriële wetenschappen en technologie	Industrial Sciences: Chemical Engineering	Engels	60	industriële wetenschappen: chemie
Groep T Hogeschool Leuven	Industriële wetenschappen en technologie	Industrial Sciences: Biochemical Engineering	Engels	60	industriële wetenschappen: biochemie
Groep T Hogeschool Leuven	Industriële wetenschappen en technologie	Industrial Sciences: Electromechanica Engineering	Engels	60	industriële wetenschappen: elektromechanica
Groep T Hogeschool Leuven	Industriële wetenschappen en technologie	Industrial Sciences: Electronic Engineering	Engels	60	industriële wetenschappen: elektronica-ICT
Hogeschool voor Wetenschap & Kunst	Architectuur	Architecture	Engels	120	architectuur

Bijlage 6: anderstalige voortgezette opleidingen

Instelling	studiegebied	soort	taal	naam opleiding	Nederlandstalige studenten	anderstalige studenten	% a.s. tov N.s.	Nederlandstalige docenten	Anderstalige docenten
UGent	Gecombineerde studiegebieden	MNM	E	Master of American Studies	23	26	53%	5	3
UGent	Wijsbegeerte en moraalwetenschappen	GGG	E	Advanced Studies in Knowledge and Information Management	0	24	100%	allen N	geen
UGent	Taal- en letterkunde	MNM	E	Master of Linguistics	2	2	50%	6	1
UGent	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	MNM	E	Master of European Criminology and Criminal Justice Systems	20	2	9%	7	0
UGent	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	MNM	E	Master of Advanced Studies in European and Comparative Law	2	31	94%	31	6
UGent	Wetenschappen	MNM	E	Master of Molecular Biotechnology	28	14	33%	36	2
UGent	Wetenschappen	MNM	E	Master of Marine and Lacustrine Sciences	16	5	24%	18	0
UGent	Toegepaste wetenschappen	GGG	E	Advanced Studies in Biomedical and Clinical Engineering	5	15	75%	32	0
UGent	Toegepaste wetenschappen	MNM	E	Master of Nuclear Engineering	10	10	50%	11	7
UGent	Economische en toegepaste economische wetenschappen	GGG	E	Advanced Studies in Operations and Technology Management	17	6	26%	9	1
UGent	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Advanced Accounting	5	11	69%	5	0
UGent	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Banking and Finance	10	5	33%	10	0
UGent	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Marketing Analysis	16	2	11%	4	0
UGent	Diergeneeskunde	MNM	E	Master of Laboratory Animal Science	12	7	37%	17	0
UGent	Farmaceutische wetenschappen	MNM	E	Master of Applied Pharmaceutical Sciences	1	5	83%	15	0
UGent	Toegepaste biologische wetenschappen	GAS	E	Complementary Studies in Agricultural Development	6	15	71%	32	0
UGent	Toegepaste biologische wetenschappen	GGG	E	Advanced Studies in Agricultural Development	0	5	100%	32	0

KU Brussel	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	MNM	E/F	Master of Legal Theory	3	21	88%	2	11
KU Brussel	Politieke en sociale wetenschappen	MNM	E	Master of Quantitative Analysis in the Social sciences	31	10	24%	5	5
UA Antwerpen	Taal- en letterkunde	GAS	E	Europese talen en hun culturen	1	5	83%	11	0
UA Antwerpen	Taal- en letterkunde	MNM	E	Master of linguistics	3	1	25%	7	0
UA Antwerpen	Gecombineerde studiegebieden	MNM	E	Master of American Studies	28	19	40%	6	3
UA Antwerpen	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Global Management	16	18	53%	11	1
UA Antwerpen	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Finance	5	10	67%	8	0
UA Antwerpen	Economische en toegepaste economische wetenschappen	GGS	E	Banking	7	3	30%	8	0
UA Antwerpen	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Applied Econometrics	1	0	0%	1	0
UA Antwerpen	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Business Administration (Executive master)	0	68	100%	16	1
UA Antwerpen	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Business Administration	45	0	0%	16	1
UA Antwerpen	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Transport and Maritime Management	4	29	88%	15	0
UA Antwerpen	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Transport and Maritime Economics	3	22	88%	15	0
UA Antwerpen	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Economics of International Trade and European Integration	1	1	50%	1	13
UA Antwerpen	Gecombineerde studiegebieden	MNM	F	Master en Globalisation et développement économique (IOB)	0	12	100%	9	6 gastdocenten
UA Antwerpen	Gecombineerde studiegebieden	MNM	F	Master en Gouvernance et développement (IOB)	1	14	93%	13	6 gastdocenten
UA Antwerpen	Gecombineerde studiegebieden	MNM	F	Master en Evaluation et gestion du développement (IOB)	2	15	88%	10	6 gastdocenten
UA Antwerpen	Wetenschappen	MNM	E	Master of Nanophysics	2	13	87%	5	0
UHasselt	Economische en toegepaste economische wetenschappen	GAS	E	Management	8	21	72%	7	0
KU Leuven	Wijsbegeerte en moraalwetenschappen	MNM	E	Master of Philosophy (MPhil)	2	13	87%	33	3

KULeuven	Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht	MNM	E	Master of Advanced Studies in Theology and Religion	3	42	93%	51	3
KULeuven	Taal- en letterkunde	MNM	SP	Master en Estudios Latinoamericanos	8	10	56%	7	3
KULeuven	Taal- en letterkunde	MNM	E	Master of Advanced Studies in Linguistics	3	6	67%	1	3
KULeuven	Geschiedenis	MNM	E	Master of Medieval and Renaissance Studies	5	6	55%	13	3
KULeuven	Geschiedenis	MNM	E	Master of "Europe and the World 1500-2000 studies: Expansion, Exchange, Globalization"	13	4	24%	11	4
KULeuven	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	GGS	E	European Criminology	3	13	81%	10	2
KULeuven	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	MNM	E	Master of Laws (LLM)	0	21	100%	34	3
KULeuven	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	MNM	E	Master of European Social Security	2	9	82%	4	2
KULeuven	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	MNM	E	Master of Laws in European and International Taxation	0	1	100%	0	2
KULeuven	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	MNM	E	Master of Laws in Energy and Environmental Law	2	11	85%	2	0
KULeuven	Psychologie en pedagogische wetenschappen	GAS	E	Social and Cultural Anthropology	3	40	93%	25	5
KULeuven	Psychologie en pedagogische wetenschappen	GAS	E	Educational Studies	1	80	99%	22	2
KULeuven	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Advanced Studies in Economics	17	42	71%	21	7
KULeuven	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Financial Economics	10	5	33%	23	5
KULeuven	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Advanced Business Studies	18	5	22%	22	3
KULeuven	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of International Business Economics	5	9	64%	24	5

KULeuven	Politieke en sociale wetenschappen	MNM	E	Master of Conflict and Sustainable Peace Studies	3	26	90%	27	3
KULeuven	Politieke en sociale wetenschappen	MNM	E	Master of Social Policy Analysis	3	24	89%	7	12
KULeuven	Politieke en sociale wetenschappen	MNM	E	Master of European Politics and Policies	3	51	94%	19	5
KULeuven	Sociale gezondheidswetenschappen	GAS	E	Family and Sexuality Studies	1	20	95%	13	2
KULeuven	Bewegings- en revalidatiewetenschappen	GGS	E	Adapted Physical Activity	0	6	100%	17	24
KULeuven	Bewegings- en revalidatiewetenschappen	GGS	E	Exercise and Sport Psychology	15	5	25%	0	1
KULeuven	Bewegings- en revalidatiewetenschappen	GGS	E	Sport Management	3	0	0%	0	1
KULeuven	Bewegings- en revalidatiewetenschappen	GAS	E	Physiotherapy	2	1	33%	0	3
KULeuven	Wetenschappen	GAS	E	Science	0	11	100%	0	0
KULeuven	Wetenschappen	GGS	E	Science in Statistics	13	37	74%	17	4
KULeuven	Toegepaste wetenschappen	GAS	E	Engineering	0	11	100%	1	2
KULeuven	Toegepaste wetenschappen	MNM	E	Master of Industrial Management	45	36	44%	42	4
KULeuven	Toegepaste wetenschappen	MNM	E	Master of Nuclear Engineering	4	1	20%	6	1
KULeuven	Toegepaste wetenschappen	MNM	E	Master of Conservation of Monuments and Sites	17	39	70%	7	15
KULeuven	Toegepaste wetenschappen	MNM	E	Master of Materials Engineering	4	24	86%	32	3
KULeuven	Toegepaste wetenschappen	MNM	E	Master of Artificial Intelligence	41	29	41%	29	2
KULeuven	Toegepaste wetenschappen	MNM	E	Master of Urbanism and Strategic Planning	3	2	40%	17	9
KULeuven	Toegepaste biologische wetenschappen	GGS	E	Science in Tropical Agriculture	2	5	71%	4	3
KULeuven	Tandheelkunde	MNM	E	Master of Oral Health Research	0	3	100%	12	2
KULeuven	Tandheelkunde	MNM	E	Master of Restorative Dentistry	5	0	0%	5	1
KULeuven	Tandheelkunde	MNM	E	Master of Endodontics	1	0	0%	4	2
KULeuven	Tandheelkunde	MNM	E	Master of Periodontology	1	1	50%	5	1
KULeuven	Tandheelkunde	MNM	E	Master of Orthodontics	1	0	0%	11	3
KULeuven	Farmaceutische wetenschappen	GAS	E	Pharmaceutical Sciences	0	6	100%	1	1
KULeuven	Gecombineerde studiegebieden	GGS	E	Science in Earth Observation	1	4	80%	7	6

KULeuven	Gecombineerde studiegebieden	GGS	E	Science in Bio-informatics	13	25	66%	32	2
KULeuven	Gecombineerde studiegebieden	GAS	E	Cultures and Development	15	19	56%	49	6
KULeuven	Gecombineerde studiegebieden	GAS	E	Medical Sciences	0	3	100%	0	2
KULeuven	Gecombineerde studiegebieden	MNM	E	Master of European Studies: European Diversity and Integration	5	47	90%	30	6
KULeuven	Gecombineerde studiegebieden	MNM	E	Master of Applied Ethics	11	15	58%	29	3
KULeuven	Gecombineerde studiegebieden	MNM	E	Master of Eastern Mediterranean Archaeology	2	5	71%	19	3
KULeuven	Gecombineerde studiegebieden	MNM	E	Master of Medical Imaging	6	20	77%	39	3
KULeuven	Gecombineerde studiegebieden	MNM	E	Master of Financial and Actuarial Engineering	26	25	49%	4	1
VUBrusse	Economische en toegepaste economische wetenschappen	GGS	E	Business Administration	-	-	-	-	-
VUBrusse	Economische en toegepaste economische wetenschappen	GGS	E	Banking	-	-	-	-	-
VUBrusse	Bewegings- en revalidatiewetenschappen	GGS	E	MBA-European Sport Management	-	-	-	-	-
VUBrusse	Wetenschappen	GGS	E	Molecular Biology and Biotechnology	3	50	94%	-	-
VUBrusse	Wetenschappen	GGS	E	Environmental Science and Technology	0	8	100%	-	-
VUBrusse	Toegepaste wetenschappen	GGS	E	Applied Computer Sciences	4	28	88%	-	-
VUBrusse	Rechten , notariaat en criminologische wetenschappen	MNM	E	Master of International and Comparative Law	4	30	88%	-	-
VUBrusse	Taal- en letterkunde	MNM	E	Master of Advanced Studies in Linguistics	4	5	56%	-	-
VUBrusse	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Business Information Management	11	20	65%	-	-
VUBrusse	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Economics of International Trade and European Integration	-	-	-	-	-
VUBrusse	Economische en toegepaste economische wetenschappen	MNM	E	Master of Advanced Management Studies	6	16	73%	-	-
VUBrusse	Wetenschappen	MNM	E	Master of Computer Science	5	11	69%	-	-

VU Brussel	Toegepaste wetenschappen	MNM	E	Master of Nuclear Engineering	2	2	50%	-	-
VU Brussel	Gecombineerde studiegebieden	MNM	E	Master of European Urban Cultures	2	2	50%	-	-
VU Brussel	Gecombineerde studiegebieden	MNM	E	Master of American Studies	-	-	-	-	-
VU Brussel	Gecombineerde studiegebieden	MNM	E	Master of European Integration and Development	9	56	86%	-	-
Hogeschool Sint-Lukas Brussel	Audiovisuele en beeldende kunst	MNM	E	Master of Transmedia	5	5	50%	4	6
EHSAL - Europese Hogeschool Brussel	Handelswetenschappen en bedrijfskunde	GVS	E	Master of Business Administration	7	40	85%	11	0
EHSAL - Europese Hogeschool Brussel	Handelswetenschappen en bedrijfskunde	GVS	E	Master of Business Information Systems	3	73	96%	10	0
EHSAL - Europese Hogeschool Brussel	Handelswetenschappen en bedrijfskunde	MNM	E	Master of European Business	5	28	85%	21	3
Groep T Leuven Hogeschool	Industriële wetenschappen en technologie	MNM	E	Master of E-Media	2	11	85%	15	0
Hogeschool voor Wetenschap & Kunst	Handelswetenschappen en bedrijfskunde	MNM	E	Master of International Business	25	32	56%	12	2

De KU Leuven spreekt van interne en externe docenten.

De VU Brussel kan geen data aanleveren ivm de docenten.

Bijlage 7: opleidingen met een internationaal karakter 2005-2006

Instelling	studiegebied	naam opleiding	Nederlandstalige studenten	anderstalige studenten	% a.s. tov N.s.	Nederlandstalige docenten	Anderstalige docenten
UGent	Toegepaste biologische wetenschappen	International Master of Science in Rural Development (EM)	1	42	98%	25 (11 UG)	60 (aan andere instellingen)
UGent	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	Master of Laws in Law and Economics (EM)	3	21	88%	4	1
UGent	Wetenschappen	Advanced Studies in Nematology (ICP)	0	16	100%	9	5
UGent	Gecombineerde studiegebieden	Complementary & Advanced Studies in Physical Land Resources (ICP)	3	55	95%	24 (11 vub)	0
UGent	Toegepaste wetenschappen	Advanced Studies in Textile Engineering (ICP)	2	8	80%	4	29
UGent	Toegepaste biologische wetenschappen	Complementary Studies in Aquaculture (ICP)	0	23	100%	8	0
UGent	Toegepaste biologische wetenschappen	Advanced Studies in Aquaculture (ICP)	2	23	92%	1 (+14 voor de keuzevakken)	0
UGent	Toegepaste biologische wetenschappen	Complementary Studies in Food Technology (ICP)	2	32	94%	6	0
UGent	Toegepaste biologische wetenschappen	Advanced Studies in Food Technology (ICP)	1	16	94%	3 (+8 voor de keuzevakken)	0
UGent	Toegepaste biologische wetenschappen	Complementary Studies in Food Sciences and Nutrition (ICP)	2	34	94%	10	0
UGent	Toegepaste biologische wetenschappen	Complementary Studies in Environmental sanitation (ICP)	0	28	100%	8	0
UGent	Toegepaste biologische wetenschappen	Advanced Studies in Environmental sanitation (ICP)	0	20	100%	1	0

UAntwerpen	Toegepaste biologische wetenschappen	Molecular biology (ICP)	-	-	-	-	-
UAntwerpen	Wetenschappen	Ecological marine management (ICP)	1	4		(VUB)	(VUB)
UHasselt	Wetenschappen	Biostatistics (ICP)	33	41	55%	13	5
tUL	Wetenschappen	Master in Applied Statistics	8	65	89%		
KULeuven	Bewegings- en revalidatiewetenschappen	Master of Adapted Physical Activity (EM)	1	29	97%	15	13
KULeuven	Gecombineerde studiegebieden	Master of Nanosciences and Nanotechnology (EM)	2	18	90%	9	3
KULeuven	Gecombineerde studiegebieden	Master of Bio-ethics (interuniversity cooperation) (EM)	2	19	90%	1	4
KULeuven	Toegepaste wetenschappen	Architecture in Human settlements (GGS) (ICP)	2	6	75%		
KULeuven	Toegepaste wetenschappen	Master of Human Settlements (ICP)	5	27	84%	15	7
KULeuven	Toegepaste biologische wetenschappen	Food Technology (GAS) (ICP)	0	18	100%	7	6
KULeuven	Toegepaste biologische wetenschappen	Master of Science in Food Technology	0	2	100%	8	9
KULeuven	Toegepaste biologische wetenschappen	Molecular biology (ICP)	0	13	100%	10	17

KULeuven	Gecombineerde studiegebieden	Water Resources Engineering (ICP)	7	57	89%	19	8
VUBrussel	Sociale gezondheidswetenschappen	Human Ecology (GAS) (ICP)	0	33	100%	-	-
VUBrussel	Sociale gezondheidswetenschappen	Human Ecology (GGS) (ICP)	1	48	98%	-	-
VUBrussel	Wetenschappen	Ecological Marine Management (GGS) (ICP)	0	28	100%	-	-
VUBrussel	Toegepaste biologische wetenschappen	Molecular Biology (GGS)	2	22	92%	-	-
VUBrussel	Biomedische wetenschappen (geneeskunde – wetenschappen)	Medical and Pharmaceutical Research (GGS) (ICP)	5	21	81%	-	-
VUBrussel	Gecombineerde studiegebieden	Water Resources Engineering (GAS) (ICP)	-	-	-	-	-
VUBrussel	Gecombineerde studiegebieden	Water Resources Engineering (GGS) (ICP)	-	-	-	-	-
VUBrussel	Gecombineerde studiegebieden	Physical Land Resources (GAS) (ICP)	-	-	-	-	-
VUBrussel	Gecombineerde studiegebieden	Physical Land Resources (GGS) (ICP)	0	12	-	-	-

Bij de gezamenlijk georganiseerde opleidingen die gezamenlijk worden de studenten soms ingeschreven in één instelling.

Bijlage 8: Informatie over de toetsing van de adequate taalbeheersing door de Nederlandstalige docenten van de andere taal in functie van hun vakgebied.

UGent	<p>Zie ‘Gedragscode voor onderwijstaal anders dan het Nederlands aan de Universiteit Gent’, goedgekeurd door de Raad van Bestuur d.d. 18 februari 2005: ‘Artikel 6: toezicht over de taalbeheersing van - en faciliteiten voor lesgevers in geval van een anderstalig opleidingsonderdeel of een anderstalige opleiding Bij aanduiding van de lesgevers ziet de faculteitsraad, samen met de kwaliteitscel onderwijs (KCO), toe opdat voldaan is aan de vereisten m.b.t. taalkennis van de betrokken lesgever. De KCO waakt steeds over de kwaliteit en het niveau van de taalkennis van de betrokken lesgever. De bewaking door de KCO anticipeert bovendien op de kwaliteitseisen gesteld door de visitatiecommissie en de vereisten voor accreditering. De KCO rapporteert hierover aan de faculteitsraad. De faculteitsraad geeft desgevallend advies aan de betrokken lesgever over de wenselijkheid van – en de mogelijkheden tot vervolmaking in een door de universiteit daartoe erkende instelling voor talenonderwijs. Artikel 7: onderwijsevaluatie van de lesgever De taalbeheersing van de lesgever wordt in de onderwijsevaluatie door de studenten opgenomen, zoals bedoeld in hoofdstuk 6 van de Onderwijs- en examenregeling. Indien uit het rapport van de KCO blijkt dat deze taalbeheersing onvoldoende geacht wordt, wordt de lesgever in het evaluatierapport gewezen op de wenselijkheid tot vervolmaking en de faciliteiten in een door de universiteit daartoe erkende instelling voor talenonderwijs. Desgevallend kan de faculteitsraad op advies van de KCO de lesgever verplichten tot het volgen van een taalcursus.’</p>
KUBrussel	<p>De K.U.Brussel staat bij de aanstelling van haar personeel ervoor garant dat een voldoende kennis van de voor het onderwijs noodzakelijk internationale standaardtaal aanwezig is. Bij de interne kwaliteitsbewaking van opleidingen wordt dit aspect bewaakt.</p>
UAntwerpen	<p>De Universiteit Antwerpen is zich bewust van het feit dat Nederlandstalige docenten de andere taal op een adequate wijze moeten beheersen. In het academiejaar 2005-2006 en 2006-2007 werkte een werkgroep taalgebruik een concrete gedragscode en toetsbeleid uit. In de gedragscode (zie punt 6) werd een luik kwaliteitszorg in hoofde van de docent opgenomen.</p>

	<p>“Artikel 16: Kwaliteitszorg in hoofde van de docent</p> <p>1° Als een anderstalige als ZAP-lid wordt aangesteld aan de Universiteit Antwerpen kan de faculteit voorstellen dat het betrokken ZAP-lid tijdens de normale proefperiode van drie jaar vóór de benoeming de nodige inspanningen doet om voldoende beheersing van het Nederlands te verwerven.</p> <p>2° Wanneer docenten een opleidingsonderdeel aanbieden in een andere taal dan hun moedertaal, dient het instellingsbestuur daarop toe te zien door middel van een systeem van kwaliteitszorg en te waarborgen dat de docenten deze taal op adequate wijze beheersen.</p> <p>Dit gebeurt naar aanleiding van de decretaal voorgeschreven evaluatieprocedure. Indien daaruit blijkt dat het taalbeheersingsniveau ontoereikend is, kan de faculteit de docent adviseren c.q. verplichten om een vervolmakingsopleiding te volgen.”</p>
UHasselt/tUL	<p>Conform de gedragscode garandeert de universiteit bij de aanstelling van haar personeel dat zij beschikken over voldoende kennis van de voor het onderwijs noodzakelijke internationale standaardtaal. Dit aspect wordt bewaakt bij de interne kwaliteitsbewaking van de opleiding. Er wordt op gewezen dat een aantal ZAP-leden gedurende een periode in het buitenland hebben gewerkt en daar hebben gecommuniceerd in de internationale standaardtaal. Via wetenschappelijke literatuur, eigen publicaties, deelname aan congressen, contacten gastprofessoren, ... onderhouden ze hun kennis van de internationale standaardtaal.</p>
KULeuven	<p>De K.U.Leuven stelt zich echter garant dat bij de aanstelling van personeel een voldoende kennis van de voor het onderwijs noodzakelijk internationale standaardtaal aanwezig is en dat dit via de interne kwaliteitszorg wordt bewaakt.</p>
VUBrussel	<p>De semestriële interne studentenevaluaties bieden de mogelijkheid om onvoldoende taalbeheersing van de Nederlandstalige docenten van de andere taal in functie van hun vakgebied in het aangeboden onderwijs (al dan niet in een andere taal, dan het Nederlands) op te sporen.</p> <p>Alle bachelor- en mastersopleidingen en kandidaats- en licentieopleidingen zijn jaarlijks per semester het voorwerp van een periodieke onderwijs-e-valuatie door studenten met als doelstelling het onderwijsproces te optimaliseren en die in essentie gericht is op het detecteren c.q. remediëren van problemen; in tweede instantie is de onderwijs-e-valuatie een algemene tevredenheidsenquête over de kwaliteit van het verstrekte onderwijs.</p> <p>De onderwijs-e-valuatie betreft een standaardenquête die per opleidingsonderdeel peilt naar de</p>

	<p>tevredenheid over de volgende aspecten: de inhoud van het hoorcollege en de didactische kwaliteiten van de lesgever, de kwaliteit van het studiemateriaal, de studietijdervaring, de aangeleerde vaardigheden in WPO, en de wijze van examineren.</p> <p>De resultaten worden gerapporteerd na elke semesterevaluatie. De globale resultaten worden gerapporteerd aan de studenten en de Voorzitter van de opleidingsraad. De docenten krijgen de globale resultaten en hun individueel resultaat per opleidingsonderdeel. De Decaan ontvangt de globale resultaten en alle individuele resultaten relevant voor zijn faculteit. De Vice-Rector Onderwijs tenslotte ontvangt alle resultaten.</p> <p>De individuele resultaten worden gerapporteerd van zodra drie studenten effectief hebben deelgenomen aan de evaluatie van een opleidingsonderdeel.</p> <p>De globale resultaten worden gerapporteerd onder de vorm van histogrammen die de gemiddelde tevredenheid uitdrukken, per geëvalueerde opleiding en per geëvalueerd opleidingsjaar, en dit voor alle geëvalueerde aspecten.</p> <p>De individuele resultaten betreffen minstens een gemiddelde waarde en een signaalwaarde, beide uitgedrukt in een categorie (Zeer Slecht– Slecht – Middelmatig –Goed - Zeer Goed). Wanneer een signaalwaarde slecht of zeer slecht is, spreken we van een probleemsignaal, dat verder dient opgevolgd.</p> <p>De opvolging van de resultaten is verplicht van zodra deze voldoen aan de volgende representativiteitsregel: een deelnamepercentage van 50% met een n-waarde van tenminste 3 studenten.</p> <p>Elk negatief resultaat (i.e. een probleemsignaal) maakt het voorwerp uit van een opvolgingsprocedure, waartoe de Decaan het initiatief dient te nemen en waarin ook de docent die het probleemsignaal kreeg en de opleidingsvoorzitter van de opleiding waarin het probleemsignaal voorkomt, worden betrokken. De Vicerector Onderwijs houdt toezicht op de opvolging en de eventuele remediëringsinitiatieven.</p>
Arteveldehogeschool	----
EHSAL – Europese Hogeschool Brussel	<p>Deze toetsing vormt een onderdeel van de docentenevaluatie en bijsturing op dat vlak gebeurt eveneens conform deze procedure. Tijdens het academiejaar 2005-2006 worden alle docenten in anderstalige opleiding(sonderdelen uitgenodigd om deel te nemen aan een assessment, georganiseerd door een externe organisatie en aansluitend indien wenselijk een aangepaste opfrissings/vervolmakingscursus te volgen, met aandacht voor de specificiteit van lesgeven en</p>

	ontwikkelen van cursusmateriaal in het Engels. Dit initiatief zal volgende jaren herhaald worden.
Erasmushogeschool	De kwaliteit van de taalkennis van Nederlandstalige docenten die doceren in een andere taal wordt in alle departementen gegarandeerd door hun opleiding, diploma en referenties. Sommigen zijn een 'native speaker' van de andere onderwijstaal.
Groep T Leuven hogeschool	Industriële wetenschappen en technologie: de betrokken opleidingsonderdelen worden gedoceerd door Nederlandstalige docenten die in het bezit zijn van de nodige bekwaamheidsbewijzen (licentiaatsdiploma en/of doctoraat) om in de betreffende vreemde taal te mogen doceren Onderwijs: De betrokken opleidingsonderdelen worden gedoceerd door Nederlandstalige lectoren, die in het bezit zijn van de nodige bekwaamheidsbewijzen om in de betreffende vreemde taal te onderwijzen.
Hogere Zeevaartschool	Van de docenten wordt verwacht dat ze perfect tweetalig zijn.
Hogeschool Antwerpen	nvt
Hogeschool Gent	Engelstalige opleidingsonderdelen: bij alle studenten die een Engelstalig opleidingsonderdeel volgen, wordt systematisch op het einde van het opleidingsonderdeel een enquête afgenomen waarin ze op anonieme wijze hun evaluatie van het opleidingsonderdeel bekend kunnen maken. Onder andere over volgende aspecten brengen ze evaluatie uit: - De docent slaagt erin de leerinhoud begrijpelijk uit te leggen. - Over het algemeen ben ik tevreden over de kwaliteit van het onderdeel dat door deze docent wordt gegeven. In diezelfde enquête kunnen de studenten ook vrije opmerkingen formuleren met betrekking tot elk aspect van de kwaliteit van de onderwijsverstrekking. De Engelstalige opleidingsonderdelen worden al meerdere jaren ingericht. Uit de resultaten van de enquêtes blijkt jaar na jaar dat de studenten geen klachten hebben over de beheersing van de Engelse taal door de Nederlandstalige docenten.
Hogeschool Sint-Lukas Brussel	nvt
Hogeschool voor Wetenschap & Kunst	De Nederlandstalige docenten die taalvakken moeten doceren beschikken over de vereiste diploma's. Bij het doceren van de niet-taalvakken moet de docent kunnen aantonen dat ze over voldoende taalbeheersing beschikken. Voor de Toegepaste taalkunde geen specifieke toetsing.
Hogeschool West-Vlaanderen	Alle Nederlandstalige docenten die in functie van hun vakgebied, met uitzondering van netwerkeconomie vreemde talen, hebben minstens een universitair diploma in die betrokken

	taal. In netwerkeconomie werd de betrokken docent getoetst aan zijn Engelstalige cursussen, die internationaal als voorbeeld golden in een Tempusproject.
Karel de Grote-Hogeschool KH Antwerpen	Voorafgaand aan de toewijzing van een docent aan een opleidingsonderdeel, wordt de adequate kennis van de onderwijstaal getest via een mondelinge toets met het hoofd van het Centrum voor talen van onze hogeschool. Indien nodig wordt de docent nog doorverwezen naar de cursus 'Academic English' die door het Centrum voor Talen op twee momenten tijdens het academiejaar wordt georganiseerd voor docenten die het vereiste taalniveau niet halen of hun talenkennis verder willen perfectioneren.
Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende	----
Katholieke Hogeschool Kempen	----
Katholieke Hogeschool Leuven	De KHLeuven staat bij de aanstelling van haar personeel ervoor garant dat een voldoende kennis van de voor het onderwijs noodzakelijk internationale standaardtaal aanwezig is. Bij de interne kwaliteitsbewaking van opleidingen wordt dit aspect bewaakt.
Katholieke Hogeschool Limburg	----
Katholieke Hogeschool Mechelen	----
Katholieke Hogeschool Sint-Lieven	De docenten moeten over de vereist bekwaamheidsbewijzen beschikken.
Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen	----
Lessius Hogeschool	De docenten moeten over de vereist bekwaamheidsbewijzen beschikken.
Plantijn-Hogeschool	Er gebeurt geen formele toetsing ivm de adequate taalbeheersing van de andere taal. De hogeschool gaat bijzonder zorgvuldig te werk bij het toekennen van opdrachten, zowel wat de beheersing van het vakgebied betreft als wat de taalbeheersing betreft.
Provinciale Hogeschool Limburg	Geen toetsing van de taalbeheersing, wel organisatie van navorming van de OP-leden.
XIOS Hogeschool Limburg	Voor de opzet van de internationale module in de opleiding toegepaste informatica werden de betrokken docenten een jaar lang gecoacht inzake het gebruik van het Engels als onderwijstaal zowel schriftelijk als mondeling.

Bijlage 9: communicatie naar studenten

UGent	De taal waarin wordt onderwezen staat in de elektronische studiegids
KU Brussel	Studenten worden ingelicht via de website en de trajectwijzer die ze bij aanvang ontvangen
U Antwerpen	De onderwijstaal wordt vermeld in de studiegids en in de studiewijzer
UHasselt/tUL	Communicatie in het Engels voor alle Engelstalige opleidingen
KU Leuven	Gedragscode in de online programmagids / voor docenten via elektronisch leerplatform: info over de taalregeling per opleidingsonderdeel / (niet in verslag: elektronisch inschrijvingsformulier: 'de taal die je kiest zullen we gebruiken voor alle correspondentie: de keuze tussen N of E')
VU Brussel	De onderwijstaal is de gangbare communicatie tussen docent en student. Bij anderstalige opleidingsonderdelen en opleidingen wordt ernaar gestreefd om de info (over opleiding, reglementen en bestuursdocumenten) zowel in de onderwijstaal als in het NI ter beschikking te stellen
Arteveldehogeschool	Via de ECTS-fiches
EHSAL – Europese Hogeschool Brussel	(verslag ingestuurd in september)
Erasmushogeschool	De bestuurstaal is het Nederlands, de communicatie verloopt in het Nederlands voor de anderstalige opleidingsonderdelen
Groep T Leuven hogeschool	Via elektronische leeromgeving, e-mail. De communicatie gebeurt in de betrokken taal van het opleidingsonderdeel of opleiding.
Hogere Zeevaartschool	De communicatie verloopt naar de studenten toe in de door hun gekozen taal (N of F). De administratie staat de studenten te woord in hun eigen taal (N of F). Affichering van mededelingen op de valven gebeurt in twee talen.
Hogeschool Antwerpen	In de studiegids wordt de onderwijstaal van elk opleidingsonderdeel vermeld.
Hogeschool Gent	Via de studiefiche. Toegepaste taalkunde: mondelinge en schriftelijke communicatie gebeurt soms in de betrokken vreemde taal. Schriftelijke communicatie over examens gebeurt in het Nederlands.
Hogeschool Sint-Lukas Brussel	Het taalbeleid en de gehanteerde gedragscode zijn opgenomen in het onderwijsreglement.
Hogeschool voor Wetenschap & Kunst	Via onthaalbrochures + programmaboek; infosessies, elektronisch toets- en leerplatform
Karel de Grote-Hogeschool KH Antwerpen	De communicatie gebeurt in het Nederlands (examenreglement, gedragscode, regelgeving, studiegidsen)
Katholieke Hogeschool Leuven	Met het oog op een vlotte communicatie kan een internationale forumtaal worden gebruikt
Katholieke Hogeschool Limburg	De studiegidsen en het cursusmateriaal worden in het Engels aangeboden.
Katholieke Hogeschool Mechelen	Nederlands en Engels (BNB ook Frans)
Lessius Hogeschool	De communicatie in het kader van de lessen van anderstalige opleidingsonderdelen gebeurt in de werktal van de lessen. De programmagids en de informatie over examens is in het Nederlands. Voor uitwisselstudenten is er een Engelstalige versie van de programmagids.
XIOS Hogeschool Limburg	In het Nederlands en het Engels